Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 11 **Poznań, dnia 1 czerwca 1937** **ROK 16**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 Telefon nr. 25-95

Przemysł a bieżąca polityka gospodarcza.

Artykuł poniższy stanowi dalszą część referatu, wygłoszonego na Walnym Zebraniu Związku Fabrykantów.

Zwolna zwyżkująca koniunktura i odradzające się na skutek tego życie gospodarcze kraju, wysunęły na plan pierwszy **zagadnienia polityki gospodarczej.** Ramy i reformy dotychczasowe charakteryzowały się niejednokrotnie dążeniem „aby przeżyć", brakło im dynamiki, a całość starań obracała się w kierunku uratowania i zachowania istniejących przedsiębiorstw, nawet za cenę nierentowności i niszczenia się istniejących urządzeń. Rzecz oczywista, że stan taki na dłuższą metę jest nie do utrzymania, gdyż sprzeciwia się zasadniczym dążeniom rozwojowym, oraz potrzebom państwa i społeczeństwa.

To też dokoła polityki gospodarczej, zgrupowało się największe zainteresowanie. Zainteresowanie wyraziło się dużym ożywieniem w dziedzinie publicystyki gospodarczej, powołaniem szeregu nowych pism gospodarczych, urządzeniem wielu specjalnych konferencyj gospodarczych, powołaniem kilkudziesięciu komisyj gospodarczych itd. Nawiasem mówiąc, to koła przemysłowe tymi komisjami, konferencjami itd. są dziś raczej przesycone i zmęczone. Przemysł czeka na czyny, na przeprowadzenie uchwał i postanowień tych wielu konferencyj.

Z dziedzin polityki gospodarczej, wentylowanych bardzo obszernie w roku ubiegłym, wymienić należy sprawę **przerostów etatyzmu.** Zaistniała przecież zgoda pomiędzy Rządem a sferami gospodarczymi, że istnieje przerost etatyzmu, że należy dążyć do likwidacji nierentownych przedsiębiorstw państwowych, do popierania inicjatywy prywatnej, a dla badania tych wszystkich kwestyj powołano specjalną komisję. W załatwieniu tej sprawy przemysł spotkał się jednak ze znacznym zawodem. Przerostów etatyzmu dotąd nie przykrócono, a wyniki badań obracają się bodaj tylko w sferze wysokiej teorii. Zauważa się nawet, że w ostatnich czasach, po utworzeniu komisji antyetatystycznej, tworzy się nawet jeszcze placówki państwowe, wzgl. uprzywilejowuje się pewne przedsiębiorstwa ze szkodą dla przedsiębiorstw prywatnych.

Wychodzimy z założenia i tej tezy zawsze bronimy, że uzdrowienie warunków w przemyśle, nastąpić może tylko przez popieranie inicjatywy prywatnej, a kasowanie zbytnich placówek państwowych, które Państwu sprawiają dużo kłopotu, nie przynoszą zwykle żadnego zysku, a hamują rozwój przedsiębiorstw prywatnych, które we wpływie podatków przecież znacznie poważniejszą odgrywają rolę jak przedsiębiorstwa państwowe, czy samorządowe.

Na poprawę położenia ekonomicznego kraju, wpłynie niewątpliwie bardzo wydatnie przeprowadzenie **planu inwestycyjnego.** Plan inwestycyjny polega na scaleniu i nadaniu pewnego ogólnego kierunku staraniom i pracom, mającym się przyczynić do podniesienia stanu gospodarczego kraju. Opracowano w tym celu szczegółowe plany inwestycyjne i poczyniono wszelkie starania, celem uzyskania potrzebnych kredytów. Obok wykorzystania zaistniałej poprawy na wewnętrznym rynku pieniężnym, uzyskaniu znaczniejszych kredytów zagranicznych, poczyniono pewne przesunięcia w przyjętym dotychczas systemie rozdziału kredytów. Skierowanie gros kapitałów w kierunku wykonania planów inwestycyjnych, wywoła niewątpliwie pewien brak kredytów w innych działach życia gospodarczego. Pierwsze takie dane, dochodzą już z dziedziny kredytów budowlanych. Nie trzeba dodawać, że ten zwrot nakłada na rentowność prac inwestycyjnych specjalną odpowiedzialność. Rozmiary planu inwestycyjnego, w ramach którego w pierwszym roku zużytych ma być 800 milionów zł są, jak na polskie stosunki, całkiem poważne i stworzyć winny duże zapotrzebowanie na produkty przemysłowe, a w konsekwencji i rolnicze. Znajdujemy się już obecnie w okresie realizacji pierwszego roku inwestycyjnego, a jednak dokoła tych spraw gromadzi się jeszcze szereg niedomówień i niepewności. Nie mamy jeszcze przede wszystkim całkowitej pewności, że zamówienia inwestycyjne zostaną oddane przede wszystkim prywatnym przedsiębiorstwom, a nie czasem użyte na wzmożenie przedsiębiorstw państwowych. To zagadnienie musi być należycie potraktowane przy rozpatrywaniu i uwzględnianiu ofert.

Jakiekolwiek forsowanie przy dostawach przedsiębiorstw państwowych, odbiłoby się, bez żadnej wątpliwości, niekorzystnie na rozwoju naszego prywatnego życia gospodarczego. Mamy pełną nadzieję, że naczelne nasze władze gospodarcze, tę sprawę dobrze ocenią w kierunku popierania przemysłu prywatnego, wydając jednocześnie odpowiednie instrukcje, dla władz niższych i regionalnych.

Duże zaniepokojenie w dzielnicach zachodnich Polski, wywołały **formy,** przy pomocy których rząd dążyć zamierza do intensywnego **podniesienia gospodarczego kresów wschodnich.** Wybrano tu drogę uprzywilejowania na drodze ustawodawczej, a poza tym, obok ustawowego uprzywilejowania, stwarza się lepsze warunki dla rozwoju przedsiębiorczości na kresach wschodnich. Ze szkodą dla dzielnic zachodnich, skierowuje się większość kredytów inwestycyjnych, kontyngentów itd. na tereny wschodnie. Niewątpliwie wszyscy jesteśmy zwolennikami podniesienia gospodarczego ziem wschodnich i stopniowego wyrównania ich stanu gospodarczego ze stanem ziem zachodnich. Jednakże nigdy nie może się to odbywać drogą obniżania zasobów dorobku gospodarczego województw zachodnich. Kredyty wytwórcze, powinno się obecnie skierować przede wszystkim do terenów, które znajdowały się w ostatnich latach kryzysu w zastoju i nie wykorzystywały swych możliwości wytwórczych. Tymi terenami są niewątpliwie ziemie zachodnie. Tu bowiem posiadamy dużą ilość przedsiębiorstw, o znacznej możliwości produkcyjnej, a wprowadzenie do tych przedsiębiorstw pewnej ilości kapitału, któryby był zużyty na usprawnienie techniczne, dałoby bardzo wczesne i korzystne rezultaty. Podniesienie gospodarcze ziem wschodnich, iść winno, naszym zdaniem drogą. Dużym nakładem pieniężnym, a jeszcze większym — pracy — dążyć się tam powinno do stworzenia podstaw rozwojowych życia gospodarczego. Pod te pojęcia podpadać będą: podniesienie kultury ogólnej i gospodarczej mieszkańców, racjonalizacja produkcji, przede wszystkim rolniczej, budowa dróg, połączeń wodnych i kolejowych. W ten sposób drogą najwłaściwszą i naturalną, nastąpić może jednocześnie podniesienie zamożności tych ziem, stworzenie z nich poważniejszego rynku zbytu i zapewnienie przemysłowi na tych ziemiach, warunków do powstania i rozwoju. W parze z takim rozwojem rzeczy, iść musi zwiększenie roli elementu polskiego na tych ziemiach i zapewnienie im przygotowanych do swej roli działaczy gospodarczych. Dlatego też z uznaniem należy podkreślić obserwowane ostatnio przesiąkanie wielkopolan na kresy wschodnie.

Sprawą tą i nasz Związek żywo się interesuje. Gdy ziemie wschodnie Polski, pod wyżej wspomnianymi względami, będą przygotowane do stworzenia własnego przemysłu, to o jego powstanie i rozwój nie będzie się potrzeba obawiać, gdy zaś pójdziemy drogą inną, poważnie możemy się bać, że kosztem hamowania rozwoju uprzemysłowionych i kulturalnie wyżej stojących zachodnich dzielnic Polski, stworzymy na wschodzie twory gospodarcze niezdolne do samodzielnego przetrzymania życiowych trudności. Tu powtórzyć się może, nie nowy dla nas, motyw: „trzeba utrzymać" — ale znów „kosztem innych".

Zgodnie z enucjacją p. wicepremiera Kwiatkowskieg, obserwujemy dużą aktywność w budowie okręgu przemysłowego sandomierskiego. Uznając znaczenie tej akcji z punktu widzenia państwowego i biorąc w tej pracy udział, pozostałe uprzemysłowione dzielnice Polski stać muszą na stanowisku ochrony swych okręgów od jakichkolwiek strat i wstrząsów na tym tle.

W ostatnim czasie duże zainteresowanie wzbudziła **sprawa cen w przemyśle.** Ścierają się tu dwa bardzo rozbieżne zapatrywania. Prezyzując stanowisko przemysłu przetwórczego w tej sprawie, trzeba zaznaczyć, że jest ono na ogół proste i nie zawiera żadnych tajemnic. Przemysł przetwórczy, w nikłym tylko procencie, jest skartelizowany i na skutek tego wszelkie krytyki, kierowane pod adresem przemysłu kartelowego, nie znajdują w stosunku do przemysłu przetwórczego zastosowania. Kalkulacja cen przemysłu przetwórczego jest jasna i ściśle zależna od cen surowców. W zakresie wysokości cen, przemysł przetwórczy stoi i stać musi na gruncie zachowania rentowności i godziwego zysku, podlegającego lekkim wahaniom w zależności od warunków produkcji i zbytu. — Pragnąc rozwój i dochodowość przedsiębiorstw oprzeć na jak najszerszym zbycie wewnętrznym i możliwej rozbudowie eksportu z niepokojem patrzeć musimy na dewastacyjną sprzedaż poniżej kosztów własnych.

Pod ścisłym nadzorem rządu, kontrolą cen zajmują się komisje: przy Prezesie Rady Ministrów, przy Ministrze Przemysłu i Handlu i przy Izbach Przemysłowo-Handlowych.

Współpraca sfer gospodarczych z powyższymi komisjami, zarówno w skali ogólnokrajowej jak i regionalnej, powinna reglamentację cen uchronić od wydania zarządzeń, które by się odbiły niekorzystnie na sytuacji gospodarczej.

Daleko stosunkowo w polu są dziś dalsze reformy, do których przywiązujemy duże znaczenie i których przeprowadzenie uważamy za życiową konieczność państwa. Mowa tu o **reformie skarbowej i obciążeń socjalnych.** Od przeprowadzenia tych reform nie może nas wstrzymać fakt zwyżkowania w mniejszym, lub większym stopniu koniunktury.

W dziedzinie systemu podatkowego, mamy w roku ubiegłym do zanotowania kilka istotnych udogodnień, które jednak w żadnym stopniu nie stanowią zasadniczych zmian. Trzeba dążyć szczególnie do podciągnięcia szerszych warstw społeczeństwa do płacenia podatków i do odciążenia tej części społeczeństwa, którą dotąd zawsze i wszędzie się pociąga do płacenia podatków tj. przemysłu, handlu i urzędników. Nie dziwiliśmy się, że rząd pozostawał w daleko posuniętej rezerwie co do wprowadzenia zmian, dopóki nie uzyskano równowagi budżetowej. Obecnie jednak, gdy ten okres już mamy poza sobą, znikają też i wspomniane skrupuły i otwiera się możność potraktowania reformy podatkowej na szerszej płaszczyźnie. Przy przeprowadzaniu reformy podatkowej strzec się wypadnie przede wszystkim zwiększenia śruby podatkowej, a raczej trzeba by prowadzić reformę pod hasłem, podciągnięcia do płacenia wszystkich zarobkujących, uproszczenia przepisów ustawowych i ograniczania aparatu państwowo-urzędniczego. Jeżeli naprawdę znajdujemy się w przededniu okresu dobrej koniunktury, to jest to historyczna wprost okazja do przeprowadzenia jednej z najważniejszych spraw Polski, t. j. kapitalizacji wewnętrznej.

Druga dziedzina wymagająca zmian, to sprawa ubezpieczeń społecznych. Jesteśmy w Polsce świadkami poważnych dysproporcyj między kosztami produkcji, płacami robotniczymi, iluzorycznym czasem zyskiem przedsiębiorcy, — a wysokością świadczeń socjalnych. Świadczenia są za wysokie, korzyści dla ubezpieczonych bardzo minimalne, a koszty administracyjne za duże. Dlatego też nowelizacja istniejących ustaw socjalnych jest konieczna. Sfery gospodarcze już też od lat o to walczą i w dalszym ciągu walczyć będą.

Znajdziemy się w obliczu wielu zmian w dziedzinie gospodarczej, względnie wobec potrzeby ich przeprowadzenia. Jednocześnie dla nikogo już nie ulega dziś wątpliwości, że zdrowy rozwój gospodarczy kraju, idzie po przez jego intensywne uprzymysłowienie. Przy tych pracach pod żadnym warunkiem zabraknąć nie może zwartego przemysłu polskiego, zgrupowanego w silnych związkach, gwarantujących zarówno skuteczną obronę interesów przemysłu, jak i będących w stanie rozwinąć imieniem przemysłu potrzebną inicjatywę w sprawach dużej i mniejszej wagi.

Franciszek Łyczywek
Dyrektor Związku Fabrykantów.

Związek Fabrykantów wszędzie broni interesów zrzeszonego przemysłu

Co daje i czym jest obrót czekowy P. K. O.

W praktyce życiowej spotykamy się stale z faktem, że nie wszystkie operacje i transakcje pieniężne dokonywane są w gotówce, lecz że istnieją środki zastępujące pieniądz i spełniające jego funkcje. Jednym z takich środków jest czek. Zakres posługiwania się czekiem i jego częste zastosowanie wpływa na swobodny rozwój operacyj gospodarczych i świadczy o wysokim uświadomieniu fachowym sfer kupieckich czy przemysłowych. Znaną jest rzeczą, że w Anglii i Stanach Zjednoczonych płacenie gotówką jest na drugim planie. Anglik czy Amerykanin posiada konto czekowe w instytucji finansowej, a w kieszeni, zastępującą mu gotówkę — książeczkę czekową, którą posługuje się stale, przelewając, przekazując i podejmując odpowiednie sumy ze swego rachunku. Czekiem posługują się tam zarówno rzemieślnicy i drobni kupcy, jak i potężne przedsiębiorstwa i instytucje.

W Polsce w interesie każdego kupca, przemysłowca, rzemieślnika, każdej organizacji leży, aby obroty gospodarcze były ożywione i żeby najdogodniejsza forma rozrachunków pieniężnych — czek — miała jak najszersze zastosowanie. Postąpił zgodnie z własnym interesem znaczy — dla osób prowadzących jakiekolwiek interesy i przedsiębiorstwa oraz uprawiających różne zawody — mieć konto czekowe w takiej instytucji, która posiada szeroko rozgałęziony i tani obrót czekowy, liczną sieć zbiornic na terenie całego kraju, gwarantuje pewność obrotu i posiada zaufanie społeczeństwa. Wymaganiom tym odpowiada całkowicie P. K. O. Posiada ona przeszło 4 tysiące zbiornic, którymi są wszystkie urzędy i agencje pocztowe, 79.000 uczestników obrotu czekowego, przeszło 230 miln. zł, złożonego na kontach czekowych kapitału i roczny obrót czekowy około 29 miliardów złotych.

Samo przystąpienie do obrotu czekowego jest bardzo proste. Uczestnikiem obrotu czekowego PKO może zostać każda osoba, posiadająca zdolność do działań prawnych. Osoba, która życzy sobie otworzyć konto czekowe w PKO, winna udać się do Centrali lub do jednego z Oddziałów PKO, czy też do najbliższego urzędu pocztowego, zabierając z sobą dokument stwierdzający tożsamość zgłaszającego się, a jeżeli jako właściciel konta figurować będzie firma, organizacja lub instytucja, to dodatkowo jeszcze wyciąg z rejestru lub inny odnośny dokument.

Na konto czekowe otwarte w PKO można wpłacać dowolne kwoty pieniężne za pośrednictwem kas PKO oraz każdego urzędu pocztowego, przelewać sumy z innych kont czekowych PKO, z rachunków żyrowych w Banku Polskim lub z rachunków prowadzonych w innych pokrewnych instytucjach i odwrotnie — właściciel konta czekowego może złożony kapitał podejmować, przekazywać lub przelewać na rzecz osób trzecich. Wszystkie potrzebne druki, jak blankiety nadawcze, książeczki czeków kasowych, przelewowych i przekazowych itd. nabywa się w kasach PKO.

Wpłaty na konto czekowe mogą być uskuteczniane za pomocą: 1) blankietów nadawczych, 2) przelewów, 3) przekazów. *Najdogodniejszą jednak formą rozrachunków* między uczestnikami obrotu czekowego PKO jest *przelew* należności z jednego konta na drugie. Jeśli między posiadaczami kont czekowych PKO ma nastąpić rozrachunek, a dłużnik nie chce należności uregulować przez wręczenie czy przekazywanie pieniędzy, lecz życzy sobie, aby PKO odpisała należną sumę jego konta na konto wierzyciela, wówczas dokonuje wpłaty na rzecz wierzyciela przez PKO za pomocą czeku przelewowego. Dłużnik wypełnia egzemplarz czeku przelewowego z książeczki czeków przelewowych, dostarczonej przez PKO i podaje wnim numer konta, na rzecz którego nastąpić ma przelew oraz kwotę przelewu. PKO przesyła zainteresowanym stronom wyciągi kontowe, zawiadamiające o dokonaniu transakcji i zmianach, jakie zaszły na koncie. *Dokonywanie przelewów na konta czekowe PKO nie pociąga za sobą żadnych kosztów, transakcje przelewowe są bezpłatne.*

Wypłaty z kont czekowych PKO odznaczają się również zupełnym uniknięciem zbędnych formalności. Dokonywa się ich za pomocą czeków kasowych, przelewowych i przekazowych (analogicznie do wpłat).

Uczestnicy obrotu czekowego doznają szeregu ułatwień w dziedzinie zobowiązań wekslowych (mogą domicylować swoje weksle), korzystając z niezwykle niskiej taryfy inkasowej, mogą wystawiać czeki zbiorowe i stałe na zobowiązania płatne regularnie itp.

Wszelkich szczegółowych wyjaśnień w zakresie obrotu czekowego udziela Centrala i Oddziały P. K. O. w Katowicach, Krakowie, Łodzi, Lwowie, Poznaniu i Wilnie.

Nowe rozporządzenie wykonawcze do Ordynacji Podatkowej.

W Nr. 35 poz. 270 Dziennika Ustaw R. P. ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 25. III. 1937 r. o wykonaniu Ordynacji Podatkowej — ustawy z dnia 15. III. 1934 r. — według jednlitego tekstu zawartego w Dzienniku Ustaw R. P. z 1936 r. Nr. 14 poz. 134. Nowe rozporządzenie wykonawcze do Ordynacji Podatkowej zmieniające dawne rozporządzenie z dnia 19. IX. 1934 r., unormowało szereg kwestii w zakresie postępowania podatkowego w sposób odmienny od dotychczasowego, a niektóre zagadnienia w dziedzinie procedury podatkowej uregulowało po raz pierwszy.

Na czoło zagadnień dotychczas nieunormowanych wysuwa się kwestia norm szacunkowych dla wymiaru podatków. Rozporządzenie wyraźnie precyzuje pojęcie norm, rodzaje norm, sposoby ich ustalania oraz przypadki w których może się odbywać stosowanie norm.

Podstawa wymiaru podatku dochodowego (dział I) i podatku przemysłowego od obrotu może być ustalona za pomocą norm szacunkowych tylko w razie rzeczywistych trudności w ustalaniu tej podstawy w drodze zebrania innych materiałów faktycznych jak: zeznania i opinie biegłych i świadków itd. Normy szacunkowe zaopiniowane przez komisje odwoławcze i zatwierdzone przez Ministerstwo Skarbu wiążą w zasadzie władze wymiarowe i odwoławcze. Odstąpienie od tych norm jest dopuszczalne tylko w przypadkach, uzasadnionych specjalnymi okolicznościami, przy czym zmiana norm na niekorzyść płatnika może nastąpić tylko na podstawie opinii przynajmniej dwuch biegłych.

Omawiane rozporządzenie przewiduje coroczne ustalanie następujących norm szacunkowych dla wymiaru podatków dochodowego i przemysłowego od obrotu:

1. normy dochodowości:
   a) gruntów,
   b) przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, wolnych zajęć zawodowych oraz zajęć przemysłowych,
   c) budynków,
2. normy obrotu,
3. normy odpisów na zużycie (normy amortyzacyjne),
4. normy szacunkowe do bilansów gospodarstw wiejskich, prowadzących księgi handlowe lub gospodarcze,
5. normy kosztów wyżywienia właścicieli drobnych gospodarstw wiejskich o obszarze do 50 ha prowadzących księgi gospodarcze sposobem uproszczonym, członków ich rodzin i służby osobistej (normy wyżywienia),
6. normy wartości pieniężnej dochodów w naturze (normy uposażenia w naturze).

Normy szacunkowe dochodowości przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, wolnych zajęć zawodowych oraz zajęć przemysłowych ustalane będą w formie procentu w stosunku do obrotu zarówno podlegającego podatkowi przemysłowemu od obrotu, jak i zwolnionego od tego podatku. Podstawę do określenia tych norm stanowią dane o dochodach przedsiębiorstw i zajęć tego samego lub podobnego typu oparte na księgach handlowych, zeznaniach płatników, nie budzących wątpliwości co do swej rzetelności, opiniach biegłych i innych wiarygodnych źródłach.

Normy szacunkowe dochodowości przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych mogą być ustalane jako normy dochodu brutto bądź netto.

Dla określenia wysokości obrotu przedsiębiorstw handlowych mogą być w szczególności ustalane następujące normy szacunkowe:

a) procenty zysku brutto lub zysku netto dla danego rodzaju przedsiębiorstw bądź dla poszczególnych rodzajów lub grup towarów, obejmujących dwa lub więcej rodzajów towarów.

b) stosunku wartości ogólnego zapasu towarów do ogólnego obrotu bądź też stosunku wartości zapasu poszczególnych rodzajów lub grup towarów do obrotu dokonanego tymi towarami lub grupami towarów,

c) stosunku wartości poszczególnych rodzajów lub grup towarów do wartości ogólnego zapasu towarów,

d) stosunku obrotu ze sprzedaży poszczególnego rodzaju lub grupy towarów do ogólnego obrotu przedsiębiorstwa,

e) stosunku kosztów handlowych lub niektórych tylko kosztów do obrotu lub wartości sprzedanych towarów.

Natomiast celem określenia wysokości obrotu przedsiębiorstw przemysłowych mogą być w szczególności ustalane następujące normy szacunkowe:

a) procenty zysku brutto lub netto dla danego rodzaju przedsiębiorstw,

b) stosunku niektórych kosztów produkcji lub ilości zużytego surowca albo innych składników produkcji do ilości lub wartości wyprodukowanego towaru,

c) wytwórczości w stosunku do jednego robotnika bądź robotnikodnia i robotnikogodziny;

d) wytwórczości określonych typów maszyn na jednostkę czasu.

Sposób postępowania przy ustalaniu norm będzie następujący: poszczególne izby skarbowe opracowują wnioski w przedmiocie norm szacunkowych po zasięgnięciu opinii biegłych, wyznaczonych przez właściwe organizacje samorządu gospodarczego (Izby Przemysłowo-Handlowe, Izby Rzemieślnicze, Izby Rolnicze) lub wolne organizacje zawodowe (tylko dla dziedzin życia gospodarczego nie objętych działalnością organizacyj samorządu gospodarczego). Następnie wnioski te wraz z opinią biegłych i innymi materiałami — na których wnioski zostały oparte — będą przesyłane przez izby skarbowe komisjom odwoławczym — do zaopiniowania. Zaopiniowane przez komisje odwoławcze projekty norm będą ostatecznie zatwierdzone przez Ministra Skarbu — również po wysłuchaniu opinii właściwych organizacyj samorządu gospodarczego.

Szereg istotnych zmian wprowadziło omawiane rozporządzenie w zakresie przepisów, dotyczących prowadzenia ksiąg handlowych uproszczonych oraz ksiąg gospodarczych: właścicieli nieruchomości budynkowych, osób wykonywujących wolne zawody oraz gospodarstw wiejskich.

Nowe rozporządzenie przede wszystkim rozszerzyło krąg osób, uprawnionych do prowadzenia ksiąg handlowych uproszczonych. Księgi te bowiem będą mogły prowadzić wszystkie przedsiębiorstwa handlowe, przemysłowe i inne, wymienione w taryfie, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (jednolity tekst ustawy został ogłoszony w Nr. 46 Dziennika Ustaw R. P. z 1936 r.), z wyjątkiem przedsiębiorstw, obowiązanych do prowadzenia księgowości w myśl postanowień kodeksu handlowego (tzw. kupcy rejestrowi) lub przepisów szczególnych.

Inaczej niż dotychczas został unormowany obowiązek składania zeznań o dochodzie. Według nowego rozporządzenia do składania zeznań dla wymiaru podatku dochodowego (Dział I) obowiązane są:

A) bez względu na wysokość osiągniętego dochodu lub poniesionych strat:

1. osoby prawne,

2. osoby fizyczne oraz spadki wakujące, prowadzące księgi handlowe (bądź według kodeksu handlowego, bądź uproszczone) lub gospodarcze, z wyjątkiem osób i spadków, których dochód płynie wyłącznie z gospodarstw rolnych o obszarze poniżej 15 ha użytkowego gruntu, położonych ponad 5 km od granicy miasta z ludnością wyżej 100.000 mieszkańców (art. 15 ustawy o podatku dochodowym).

B) W razie osiągnięcia w roku poprzedzającym rok podatkowy dochodu przewyższającego 1.500.— zł — osoby fizyczne oraz spadki wakujące nie prowadzące ksiąg handlowych lub gospodarczych, z wyjątkiem osób i spadków wakujących, których dochód płynie wyłącznie:

a) z nieruchomości gruntowej o łącznym obszarze nie przekraczającym 50 ha, a na obszarze województw: białostockiego, nowogródzkiego, poleskiego, wileńskiego i wołyńskiego o łącznym obszarze nie przekraczającym 100 ha;

b) z domów mieszkalnych obejmujących łącznie nie więcej niż 12 izb;

c) z jednego przedsiębiorstwa handlowego, bądź jednego przedsiębiorstwa przemysłowego zaliczonego w roku poprzedzającym rok podatkowy w myśl taryfy stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym do kategorii III, IV, Va i Vb przedsiębiorstw handlowych albo kategorii VII i VIII przedsiębiorstw przemysłowych.

Obecne zatem rozporządzenie nałożyło obowiązek składania zeznań o dochodzie na wszystkie osoby przy dochodzie przekraczającym 1.500,— zł rocznie — bez względu na rodzaj źródeł ich dochodu, przewidując jedynie podane powyżej wyjątki od tej zasady.

W zakresie obowiązku składania zeznań o osiągniętym obrocie merytorycznie nie zaszły żadne zmiany w stosunku do przepisów dotychczasowych. Dla orientacji podajemy, iż — w myśl rozporządzenia — do składania zeznań dla wymiaru podatku przemysłowego od obrotu obowiązani są:

A) co do przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych:

1. osoby prawne — co do każdego oddzielnego zakładu lub przedsiębiorstwa bez względu na kategorię świadectwa przemysłowego;

2. inni płatnicy:

a) jeśli prowadzą księgi handlowe (bądź według kodeksu handlowego bądź uproszczone) — co do każdego oddzielnego zakładu lub przedsiębiorstwa bez względu na kategorię świadectwa przemysłowego;

b) w razie nieprowadzenia ksiąg handlowych — co do każdego oddzielnego zakładu lub przedsiębiorstwa zaliczonego w roku podatkowym w myśl taryfy stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym do kategorii I i II przedsiębiorstw handlowych oraz do kategorii I, II, III, IV, V i VI przedsiębiorstw przemysłowych;

B) co do samodzielnych wolnych zajęć zawodowych — wszystkie osoby wykonywujące te zajęcia:

C) co do zajęć przemysłowych — osoby wykonywujące zajęcia zaliczone w roku podatkowym w myśl taryfy stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym do kategorii I i II zajęć przemysłowych.

Płatnicy, na których nie ciąży obowiązek składania zeznań o obrocie, obowiązani są jednak do złożenia zeznań, o ile zostali przez władzę skarbową indywidualnie do tego wezwani. W tym celu władza wyznaczy termin co najmniej dwutygodniowy oraz załączy do wezwania formularz zeznania.

W myśl art. 135 Ordynacji Podatkowej należności z tytułu podatku przemysłowego i dodatku do tego podatku służy prawo pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku ruchomego, należącego do przedsiębiorstwa, obłożonego tym podatkiem. Omawiane rozporządzenie, regulujące to ważne dla życia gospodarczego zagadnienie, stanowi, iż:

Za majątek ruchomy, należący do przedsiębiorstwa, uważa się wszystkie rzeczy ruchome, nie wyłączając wierzytelności i innych praw majątkowych; wchodzące w skład przedsiębiorstwa bez względu na inne do nich prawo osób trzecich. W szczególności uważa się za należące do przedsiębiorstwa rzeczy najęte lub dzierżawione od osób trzecich albo na mocy jakiegokolwiek innego tytułu oddane do przedsiębiorstwa celem stałego lub nawet czasowego ich używania lub użytkowania.

Od tej zasady nowe rozporządzenie przewiduje jedynie poniższe wyjątki; a mianowicie: nie uważa za majątek ruchomy należący do przedsiębiorstwa jedynie następujących rzeczy, wchodzących w skład przedsiębiorstwa:

a) przyjętych do przesłania przez przedsiębiorstwo ekspedycyjne (art. 598 kodeksu handlowego);

b) przyjętych do przewiezienia przez przedsiębiorstwo przewozowe (art. 613 kodeksu handlowego);

c) przyjętych do przechowania na mocy umowy o przechowaniu (art. 523 kodeksu zobowiązań), jak również na mocy umowy składu (art. 630 kodeksu handlowego), jeżeli przedsiębiorca składowy nie nabył prawa własności na rzeczach złożonych;

d) przyjętych do naprawy;

e) przyjętych do przerobu, jeżeli oddanie do przerobu nie nastąpiło w związku z prowadzeniem przez oddającego przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego;

f) przyjętych do sprzedaży przez przedsiębiorstwo komisowe, jeżeli przy wymiarze podatku przemysłowego od obrotu za rok podatkowy poprzedzający rok, w którym dokonano zajęcia, przedsiębiorstwo w związku z umową komisu zawartą z danym komitentem zostało prawomocnie opodatkowane według prowizji (komisowego) bądź innych wynagrodzeń za wykonane usługi, a umowa komisu nadal obowiązuje. Jeżeli przedsiębiorstwo komisu zostało opodatkowane od pełnego obrotu towarowego tylko z tego powodu, że komitent nie płaci podatku przemysłowego, towary będące własnością tego komitenta uważa się za należące do przedsiębiorstwa komisowego, o ile to jest potrzebne celem zaspokojenia kwoty podatku przemysłowego, przypadającej od obrotów towarami, które były własnością danego komitenta. Jeżeli w roku poprzedzającym rok, w którym zostało dokonane zajęcie, nie istniał dany stosunek komisowy, to o przynależności towarów będących własnością komitenta do przedsiębiorstwa komisowego, rozstrzyga prawomocny wymiar podatku przemysłowego za rok dokonania zajęcia;

g) wierzytelności przedsiębiorstwa komisowego z tytułu ceny rzeczy przyjętych do sprzedaży, jeżeli rzeczy te w myśl pkt. f) nie były uważane za wchodzące w skład przedsiębiorstwa;

h) wierzytelności pieniężnych, co do których danemu przedsiębiorstwu zlecono inkaso lub inną realizację wierzytelności. (G. S. I.).

Skarb. - Finanse

Orzeczenia podatkowe.

1. Z zasad prawidłowej księgowości nie wynika obowiązek kupca jednostkowego przeprowadzenia ypłat, uskuteczniamych przez niego do przedsiębiorstwa, oraz wypłat z przedsiębiorstwa na jego rzecz, codziennie przez dziennik; dokonywanie zapisów wpłat i wypłat w księdze pomocniczej i przenoszenie miesięcznego wyniku do dziennika należy uznać za prawidłowe.

2. Zwrot towaru przez klienta w celu zamiany, jak również wysłanie klientowi towaru do wyboru nie należą do zdarzeń, których niezaksięgowanie w dzienniku odbierało by księgom cechę prawidłowych (L. rej. 3611/34 — Vide Przegląd Prawa Handlowego za kwiecień 1937 L. 1615).

Uiszczanie należności podatkowych papierami wartościowymi.

Rozp. Ministra Skarbu z 15 maja 1937 (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 285) przynosi zmianę rozp. z 18 marca 1937.

Do spisu papierów wartościowych, przy pomocy których uiszczać można należności podatkowe, dodano w § 1 pod p. 6) 4½ % Wewnętrzną Pożyczkę Państwową 1937. (p. „Życie Gospodarcze“ Nr. 8 str. 68).

Liczba wykupionych świadectw przemysłowych.

W całej Polsce notowany jest wzrost liczby świadectw przemysłowych, wykupionych w roku 1936 w porównaniu z liczbą z roku 1935, przy czym wzrost liczby świadectw przemysłowych w województwach zachodnich był równomierny dla przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, jednakowoż słabszy od przeciętnego (2,7 % i 2,6 % wobec 5,7 % i 3,3 %). W województwach centralnych nastąpił poważny wzrost liczby przedsiębiorstw przemysłowych (6,5 %) i nikły (1,9 %) przedsiębiorstw handlowych. Województwa południowe wykazały równoległy wzrost przedsiębiorstw przemysłowych (4,2 %) i handlowych (4,0 %), przy czym dla przedsiębiorstw handlowych wyższy od przeciętnego. Województwa wschodnie miały najpoważniejszy procentowy wzrost liczby przedsiębiorstw, przy czym znacznie silniejszy dla przemysłowych (9,8 %), niż dla handlowych (5,0 %).

Nadwyżka budżetowa w kwietniu.

Miesiąc kwiecień, jako pierwszy miesiąc roku budżetowego 1937/38, wykazał dalsze wzmocnienie sytuacji budżetowej Państwa.

Ogółem dochody w kwietniu wyniosły 190.680.000 złotych i są wyższe od kwietnia roku ubiegłego o przeszło 15 milionów złotych.

Wydatki wynosiły 189.930.000 złotych i są również większe od wydatków z kwietnia roku ubiegłego o 14.900.000 złotych, przy czym na zwyżkę tę wpłynęła przede wszystkim przewidziana w budżecie zwiększona obsługa długów państwowych. Na ten cel wydatkowano w kwietniu rb. 24,5 milionów złotych, w porównaniu z 16,2 milionów złotych w kwietniu 1936 roku. Wydatki na bieżącą administrację bez obsługi długów wynoszą w kwietniu rb. 165,5 milionów złotych, kształtując się na poziomie nawet nieco niższym w porównaniu z wydatkami ostatnich miesięcy (w marcu 180,1 milionów złotych, w lutym 162,2 milionów złotych i w styczniu 166,3 milionów złotych).

Nadwyżka budżetowa za miesiąc kwiecień wyraża się kwotą 750.000 złotych (w kwietniu roku ubiegłego 450.000 złotych).

Sprawy socjalne.

Możność spłacania zaległości z tytułu składek ubezpieczeniowych papierami pupilarnymi.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w jednym z ostatnich okólników zezwolił ubezpieczalniom społecznym na przyjmowanie od pracodawców na pokrycie zaległości z tytułu składek ubezpieczeniowych, powstałych przed 1 stycznia 1936 r. papierów procentowych, emitowanych przez instytucje lub przedsiębiorstwa, pracujące w kraju, po kursie, ustalonym co miesiąc przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Przyjmowanie papierów rozpocznie się w dniu 1-go czerwca 1937 r. Papiery procentowe przyjmowane będą po kursie o 10 punktów wyższym od kursu giełdowego, względnie orientacyjnego.

O odpowiedzialności pracodawcy za przewinienia w sprawach ubezpieczeń społecznych.

Pracodawca, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności cywilnej w stosunku do pracownika, może być ukarany grzywną lub aresztem za następujące przewinienia:

1. za niedopełnienie obowiązku zgłoszenia pracownika do ubezpieczeń społecznych;
2. za podanie w zgłoszeniach, listach lub wykazach, przewidzianych w ustawach ubezpieczeniowych, nieprawdziwych danych;
3. za udzielenie nieprawdziwych wyjaśnień instytucjom ubezpieczeń społecznych;
4. za potrącenie pracownikom przy wypłacie zarobków wyższych składek, niż przewidziane w ustawach;
5. za nie wypłacenie w terminie części składek, przypadających za zatrudnionych pracowników;
6. za zmuszenie zatrudnionych pracowników pod groźbą wypowiedzenia stosunku pracy lub w inny sposób, do ukrywania ich stosunku pracy przed instytucjami ubezpieczeń społecznych lub do udzielania fałszywych danych co do należnego im zarobku.

Grzywna lub areszt wymierzane sa pracodawcy administracyjnie. Kara grzywny wynosi do 3.000,— zł, a aresztu do 3 miesięcy.

Pojęcie czynności pracownika umysłowego.

Z wyroku N. T. A. z dn. 29. X. 1936 r. L. Rej. 7535/34:

„Pełnienie czynności administracyjnych i nadzorczych uzasadnia obowiązek ubezpieczenia w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Dla ustalenia rodzaju czynności miarodajny jest tylko rodzaj faktycznie spełnianych czynności, niezależnie od wykształcenia danej osoby i od tytułowania jej stanowiska".

Handel zagraniczny.

Polsko-francuskie układy gospodarcze.

Trzon całego kompleksu układów, składających się na nowy plan uregulowania stosunków gospodarczych polsko - francuskich, lub też uzupełniających traktat, składa się z pięciu głównych układów.

Pierwszym z nich jest traktat handlowy i nawigacyjny, który ma na dłuższy przeciąg czasu zastąpić konwencję handlową polsko - francuską z 1924 r. Konwencję tę miał w r. 1929 zastąpić nowy traktat, który jednak w życie w ogóle nie wszedł. Obecny traktat położy kres tymczasowemu uregulowaniu stosunków handlowych polsko - francuskich, które to prowizoryczne uregulowanie utrzymane i przedłużane kilkakrotnie, opierało się na kilku niezmienionych częściach dawniejszej konwencji, utrzymanych w mocy w lipcu 1936 r. łącznie z tzw. małym układem prowizorycznym, wówczas zawartym.

Drugim aktem jest polsko - francuski układ płatniczy na rok 1937. Układ ten ustala m. in. zasadę, że stosunek eksportu francuskiego na rynek polski do eksportu polskiego na rynek francuski ma wynosić 80 do 100. W związku z tym, jak również w związku z podobnym układem płatniczym, zawartym w roku ubiegłym, obie strony wyrażają w układzie przekonanie, że dzięki temu możliwe będzie zapewnienie przez Polskę transferu bieżącej obsługi kapitału francuskiego, pracującego w Polsce, oraz zlikwidowanie pewnej części zamrożeń francuskich w Polsce.

Trzecim układem jest układ kontyngentowy, przewidujący przy stałym stosunku 80 do 100 regulowanie wzajemnych rozmiarów handlu między obu krajami. Nad utrzymaniem tego stosunku i nad regulowaniem tym czuwać ma specjalna komisja mieszana polsko - francuska, która zbierać się będzie co 3 miesiące naprzemian we Francji i w Polsce. Traktat obecny, zdaniem kół dobrze poinformowanych, powinien pozwolić na powiększenie obrotów polsko - francuskich w nadchodzącym roku o poważną kwotę 60—80 milionów fr.

Czwartą częścią jest układ turystyczny. Układ ten, w związku z układem handlowym i płatniczym, przewiduje wydzielenie pewnych kwot do wysokości 16 milionów fr. z całkowitego obrotu płatniczego między Polską a Francją, celem pokrycia wydatków dewizowych, związanych z wyjazdem turystów polskich na wystawę paryską. O tę kwotę, która zostanie wydzielona na cele turystyki wystawowej, zostanie zmniejszony w konsekwencji eksport towarów francuskich do Polski.

Piąty układ — to porozumienie rolnicze, regulujące stosunki między rolnictwem obu krajów w zakresie wzajemnego uzupełniania się ich — w drodze wymiany produktów, których dana strona nie będzie posiadać w dostatecznej ilości.

Plan eksportowo - importowy polsko-niemiecki.

Ostatnio toczyły się w Warszawie obrady obu rządowych komisyj do kontroli obrotu gospodarczego polsko - niemieckiego, celem ustalenia planu eksportowo-importowego z Polski i obszaru W. Miasta Gdańska do Niemiec i odwrotnie na okres najbliższych trzech miesięcy, tj. na czerwiec, lipiec i sierpień rb. Stwierdzono podczas obrad, że obrót towarowy polsko - niemiecki odbywa się w ramach nowego układu bez tarć tak w dziedzinie samej wymiany, jako też w dziedzinie rozrachunku. Ustalono odpowiednie kontyngenty na wspomniany okres 3 miesięcy zgodnie naogół z planem kontyngentów na cały rok gospodarczy. Eksport Polski do Niemiec w tym okresie wyniesie w przyznanych kontyngentach wartość ponad 40 mil. zł.

W kołach poinformowanych utrzymują, że ustalanie plafonów eksportowych na okres 3 miesięcy zamiast w r. ub. na okres jednego tylko miesiąca, okazało się praktyczne i celowe, albowiem daje eksporterom i importerom możność łatwiejszego zawierania transakcyj i ich likwidowania. Należy zaznaczyć, że technika wymiany gospodarczej polsko - niemieckiej doznała po roku ubiegłym tak znacznego udoskonalenia, że nie słychać obecnie już prawie żadnych skarg na trudny naogół mechanizm przewidziany w układzie. Również godne jest uwagi, że po okresie pierwszych tylko miesięcy, kiedy narastały znaczne stosunkowo należności na rzecz polskich eksporterów w Niemczech, obecnie nie powstają już zamrożenia należności polskich w Niemczech.

W sprawie stosowania ceł konwencyjnych do towarów pochodzących z kolonii.

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło okólnikiem z dnia 4 maja rb., L. D. IV. 7312/3/37 — Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 13/1937, że przepisy § 9 okólnika tego Ministerstwa z dnia 28. V. 1935 r. w sprawie stwierdzania pochodzenia i przychodzenia towarów przy odprawie celnej (okólnik L. D. IV. 16979/3/35 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 15/1935), w brzmieniu nadanym okólnikiem z dnia 14. XI. 1935 r. (Okólnik L. D. IV. 30521/3/35), dotyczą również stosowania ceł konwencyjnych do towarów, pochodzących z kolonii, z krajów mandatowych oraz z krajów pozostających pod protektoratem państwa traktatowego, a przywożonych nie bezpośrednio z kraju pochodzenia, lecz za pośrednictwem metropolii. W dziedzinie stosowania ceł konwencyjnych i zakazów przywozu, metropolie i kolonie są bowiem uważane jako oddzielne kraje.

Wspomniany § 9 zawiera następujące przepisy:

„(ust. 1). Jeżeli towary pochodzące z kraju traktatowego były przed przywozem do polskiego obszaru celnego przeładowane względnie przechowywane w kraju trzecim, to cło konwencyjne może być stosowane pod warunkiem przedstawienia przez stronę zaświadczenia, stwierdzającego, że towary takie były przeładowane lub przechowane bądź w wolnym obszarze celnym, bądź pozostając pod nadzorem urzędu celnego i nie weszły w każdym przypadku w kraju trzecim do wolnego obrotu".

Jakie kwalifikacje posiadać muszą firmy aby otrzymać kontyngent wywozowy.

Ustalony został decyzją Ministerstwa Przemysłu i Handlu nowy system podziału kontyngentów wywozowych. Opinję co do podziału kontyngentów wydawać będzie Rada Handlu Zagranicznego. Rozdział jednak kontyngentów między poszczególne firmy uzależniony będzie od decyzji Państwowego Instytutu Eksportowego.

Od firm eksportujących wymagane będą następujące kwalifikacje: posiadanie świadectwa przemysłowego III

kategorii handlowej, względnie V kategorii przemysłowej, należyte przygotowanie fachowe, odpowiednie zasoby finansowe. Eksporter obowiązany jest też do prowadzenia ksiąg handlowych.

Jeśli eksporter wykaże się wywozem pionierskim, uzyskiwaniem wysokich cen za towar najlepszej jakości, albo posiada zagranicą własny aparat sprzedaży, to wówczas będzie miał on pierwszeństwo przy uzyskiwaniu prawa wywozu przed wszystkimi innymi.

Komisja Objazdowa w Poznaniu.

Powołana niedawno przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu Komisja objazdowa dla kontroli eksportu, przybyła w dniu 22 maja do Poznania.

W ciągu kilkugodzinnych konferencyj, pod przew. dyr. Pol. Instytutu Eksportowego p. Mariana Turskiego, Komisja miała możność pewnego zapoznania się z postulatami tutejszych sfer gospodarczych w dziedzinie obrotu międzynarodowego.

Z Poznania komisja udała się do Gdyni.

Targi i Wystawy.

Wynalazki na Targach Gdyńskich.

Po myśli rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu mogą być wystawione na Targach Gdyńskich 20. 6. do 4. 7. wszelkiego rodzaju wynalazki analogicznie jak na Targach Poznańskich.

Zgodnie z tym rozporządzeniem publikacja albo jawne stosowanie wynalazku lub wzoru, wystawionych na *Targach Gdyńskich nie będzie przeszkodą do uzyskania patentu lub zarejestrowania* wzoru, o ile zgłoszenie wynalazku lub wzoru nastąpiło w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem 6 miesięcy od daty wystawienia.

Targi Gdyńskie przygotowały specjalny pawilon dla wynalazków, zaczem wynalazcy, zwłaszcza z obszaru województwa pomorskiego i mających być przyłączonych do województwa pomorskiego, miast i powiatów, winni natychmiast zgłosić swoje wynalazki do wystawienia na Targach Gdyńskich pod adresem Targi Gdyńskie, Gdynia, ul. Rybacka 1.

Targi Wschodnie.

Tegoroczne Targi Wschodnie odbędą się w terminie od 4—16 września br i pozostawać będą pod znakiem programu uprzemysłowienia kraju i podniesienia jego wartości gospodarczych. Już dziś stwierdzić należy, że zainteresowanie tegorocznymi Międzynarodowymi Targami Wschodnimi we Lwowie jest nader żywe. Prace przygotowawcze do zorganizowania Targów Wschodnich są w pełnym toku. Zarząd Targów Wschodnich czyni wszystko, by tegoroczne Targi Wschodnie, mające charakter inwestycyjny, odpowiedziały w pełni swym zadaniom i stały się żywą rewią naszego dalszego dorobku gospodarczego na obszarze całego kraju. Dyrekcja Targów Wschodnich urzęduje w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej, Lwów, ul. Akademicka 17, telefon 101-40 i 205-37.

Zjazd gwiaździsty do Gdyni w czasie Targów Gdyńskich.

Dzień 27 czerwca Gdynia przeżywać będzie pod znakiem motoru. Wdniu tym rozpoczną zjeżdżać się do Gdyni uczestnicy samochodowego i motocyklowego Zjazdu Gwiaździstego z całej Polski. Zjazd ten trwać będzie jeszcze 28 i 29 czerwca. Równocześnie w dniu 27 czerwca w godzinach popołudniowych odbędzie się uliczny wyścig motocyklowy.

Wspomniane imprezy uzupełnia salon samochodowy na Targach Gdyńskich (20. 6. do 4. 7.), który przedstawi najnowsze modele wozów zarówno osobowych jak i ciężarowych, jak nie mniej motocykle, rowery, oraz sprzęt i części pomocniczo-zapasowe.

Targi Wołyńskie.

Rozwój dotychczasowy Targów wołyńskich, mimo trudnych warunków paru ostatnich lat i stosunkowo małego zainteresowania bogatym i żyznym Wołyniem ze strony większych centrów naszej produkcji przemysłowej, przedstawia się jak na tutejsze stosunki, wprost imponująco: liczba zwiedzających, będąca miernikiem zainteresowania się naszej publiczności artykułami wystawianymi, wzrosła od 36.366 osób w roku 1930 poprzez 46.154 — 49.866 — 77.311 — 81.831 — w latach 1931, 32, 33, 34, 35 do rekordowej cyfry 95.926 zwiedzających w roku ubiegłym.

Pod względem ilości zwiedzających, Targi Wołyńskie zajmują trzecie miejsce wśród instytucyj targowo-wystawowych w Polsce. Daje to gwarancję poważnemu wystawcy, że z jego artykułami wystawionymi na Targach Wołyńskich zapozna się możliwie największą ilość odbiorców. W związku z tym ilość poważniejszych wystawców na Targach Wołyńskich stale wzrasta, co zmusiło Zarząd Targów w roku ub. do powiększenia terenów targowych o dalsze 3,5 h i wybudowania nowych pawilonów.

Obecnie teren Targów Wołyńskich obejmuje 7 h, składając się z pięknego cienistego parku i wolnych przestrzeni, zabudowanych kilkudziesięcioma obiektami należącymi do Zarządu Targów i prywatnych wystawców, z tej ostatniej grupy wymienić należy nowoczesne pawilony Liceum Krzemienieckiego i Wołyńskiej Izby Rzemieślniczej, latarnię morską (15-metrową) — Ligi Morskiej i Kolonialnej, pawilony Monopolu Tytoniowego, Bacon-Export w Gnieźnie, Związku Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich, Alfa-Laval i wiele innych.

Co reprezentują Targi Wołyńskie jako rynek z punktu widzenia wystawcy?

Dla wystawcy wołyńskiego są rynkiem zbytu płodów rolnych jak zboża, nasiona, owoce i ogrodowizna, konie i bydło, drób i nabiał oraz środkiem propagandy dla płodów lub przetworów, mogących być produkowanymi w tutejszym regionie, jeżeli będzie odpowiedni popyt; są to przede wszystkim przetwory owocowe, zioła lecznicze, suszone jagody, raki i ryby. Następnie pokazuje wołyński wystawca na Targach granity z Klesowa, Korca, Moczulanki i innych miejscowości — bazalt ze słynnych kamieniołomów w Janowej Dolinie nad Horyniem i Berestowca, kaoliny, drzewo w różnych gatunkach i odmianach, obrobione i przystosowane do wymogów handlowych, wreszcie coraz bardziej znane w Polsce wyroby wołyńskiego przemysłu ludowego jak ceramika, tkaniny lniane haftowane ręcznie, płótna i gotowe ubiory, kożuchy.

Targi Wołyńskie odbywają się corocznie we wrześniu w Równem. (Do numeru dołączamy ulotkę propagandową Targów.)

Różne.

Projekt ustawy o spółkach udziałowych.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie opracowała projekt ustawy o spółkach udziałowych.

Założeniem projektu jest — zgodnie ze stanowiskiem organizacyj gospodarczych — stworzenie nowej formy prawnej dla drobnego handlu i przemysłu, dla których istniejące formy zrzeszenia kapitałów są albo zbyt kosztowne, albo nieodpowiednie.

W szczególności, zdaniem organizacyj kupieckich, nie zaspakaja potrzeby zrzeszenia się drobnych warsztatów ustawodawstwo spółdzielcze, które zawiera szereg klauzul antykapitałowych jak np. ograniczenie wysokości dywidendy, równość głosów bez względu na ilość reprezentowanych udziałów, możność wycofania przy likwidacji tylko wkładu wraz z dywidendą itp.

Opracowany przez Izbę projekt ustawy o spółkach udziałowych wzorowany jest na ustawie o spółdzielniach, jednak z pominięciem wszystkich klauzul, mających charakter antykapitałowy.

Spółka udziałowa jest według projektu zrzeszeniem o kapitale zmiennym, z możnością łatwego stosunkowo przystępowania i występowania udziałowców.

Odpowiedzialność dodatkowa udziałowców została w projekcie w wysokim stopniu ograniczona, zaś forma prawna prawna możliwie najbardziej uproszczona.

Izba zdaje sobie sprawę z tego, iż projektowana przez nią forma jest zjawiskiem nowym nie tylko w naszym ustawodawstwie, lecz i zagranicznym. Izba rozumie również, iż spółki udziałowe o kapitale zmiennym, posiadające ograniczoną odpowiedzialność dodatkową, nieskomplikowaną formę i pozbawione kontroli tego typu, co np. spółdzielnie, nie będą posiadały większej zdolności kredytowej i nie nadają się do tworzenia dużych organizmów gospodarczych. Jednakże o ile spółki w tej formie umożliwiłyby np. drobnym przemysłowcom wspólny zakup surowca i ułatwiłyby stworzenie pomocniczej organizacji hurtowej dla drobnego przemysłu, handlu i rzemiosła, niewątpliwie odegrałyby poważną rolę w podniesieniu poziomu drobnych warsztatów i zracjonalizowaniu ich pracy.

Opóźnienie w dostawie koksu.

Ankieta, przeprowadzona w tej sprowie przez Izbę Przem.-Handl. w Katowicach wykazała, że opóźnienia w dostawach koksu były wywołane tym, iż w okresie zimowym cały szereg większych odbiorców pokrywał swe zapotrzebowanie w ostatniej chwili. Oczywiście koksownie, nie przewidując znacznego wzrostu zapotrzebowania, nie mogły raptownie podnieść swej produkcji. Dlatego jest rzeczą wskazaną, aby wszyscy hurtownicy, prowadzący koks, już w okresie letnim rozpoczęli czynienie jego zapasów, a to z tego powodu, że w tym okresie koksownie mają możność łatwiejszego dostasowania się do zapotrzebowania rynkowego.

Ze swej strony Izba zwraca się z apelem do przedsiębiorstw, sprzedających koks z ramienia koksowni, o przyczynienie się w drodze ustanowienia specjalnych warunków sprzedaży koksu z dostawą w miesiącach letnich do wcześniejszego zamawiania koksu przez hurtowników i przemysł na zapas.

Nowe działy produkcji chemicznej.

Wytwórnia Węgla Aktywnego w Skarżysku wytwarza obecnie węgiel aktywny chłonny i odbarwiający w różnych gatunkach i może zarówno pod względem ilości jak jakości produktu pokryć wewnętrzne zapotrzebowanie Polski. Ta sama Wytwórnia wypuściła już na rynek bezwodnik kwasu octowego, mogąc całkowicie zaspokoić potrzeby wewnętrzne rynku polskiego.

Zakłady Chemiczne „Synthesa“ w Warszawie rozpoczęły produkcję i wypuściły na rynek następujące rozpuszczalniki nitrocelulozy i acetylocelulozy:

ester etylowy kwasu mlekowego
ester amylowy kwasu mlekowego
ester butylowy kwasu mlekowego
ester glikolowy kwasu mlekowego.

Produkty te wytwarzane są w ilościach, pokrywających zapotrzebowanie rynku wewnętrznego, w jakości odpowiadającej towarowi importowanemu i po cenach niższych od cen zagranicznych. W tym stanie rzeczy nie istnieje ani techniczna ani gospodarcza potrzeba importu tych rozpuszczalników z zagranicy.

Prosimy PT. Członków o informowaniu nas o podejmowaniu przez Firmy nowych działów produkcji.

Doktoryzacja.

Nieliczne grono doktorów farmacji powiększył ostatnio p. Jan K. Podlewski, przemysłowiec poznański, członek naszego Związku, właściciel laboratorium farmaceutycznego i oddziału f-y Karpiński S. A. w Poznaniu. P. Podlewski uzyskał doktora na podstawie swej pracy pt.: „O niektórych bromopochodnych hydrochininyi cynchonidyny. P. dr. Podlewskiemu składamy szczere gratulacje i życzenia, by z pożytkiem pracował dla naszego przemysłu chemiczno - farmaceutycznego.

Akcja podręcznikowa dla szkół zawodowych.

Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości ważniejsze postulaty Konferencji w sprawie akcji podręcznikowej dla szkół zawodowych.

Na odbytej w dniu 21 kwietnia 1937 r. w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego konferencji w sprawie akcji podręcznikowej dla szkół zawodowych z udziałem przedstawicieli zaproszonych instytucji gospodarczych, organizacji i zrzeszeń zawodowych i nauczycielskich, firm wydawniczych oraz przewodniczących komisji fachowych do oceny książek dla szkół zawodowych, po dłuższej i rzeczowej dyskusji ustalono szereg poniższych postulatów:

1. Ministerstwo W. R. i O. P. ogłosi: spis najpotrzebniejszych podręczników dla szkół zawodowych z zaznaczeniem, dla jakiej liczby młodzieży potrzebny jest dany podręcznik, instrukcję dla piszących podręczniki, bibliografię używanych w szkołach zawodowych podręczników, oraz opublikuje referaty wygłoszone na konferencji.

2. Związek Izb Przemysłowo-Handlowych (Warszawa, ul. Wiejska 10), Związek Izb Rzemieślniczych (Warszawa, ul. Królewska 23) i Instytut Gospodarstwa Domowego (Warszawa, ul. Nowy Świat 9), powołując się na dotychczasowe wysiłki wydawnicze, zgłasza i nadal gotowość przychodzenia z pomocą w wyszukiwaniu chętnych do pisania podręczników dla szkół zawodowych i honorowania pewnych prac, uznanych przez Ministerstwo W. R. i O. P. za celowe i pożyteczne.

3. Stowarzyszenie Elektryków Polskich (S. E. P.) (Warszawa, ul. Królewska 15), jak dotąd, tak i nadal zamierza rozwijać działalność wydawniczą dla szkół zawodowych, a to z pomocą specjalnie wyłonionej Sekcji Szkolnictwa i Komisji Podręcznikowej tejże Sekcji.

Konferencja wyraziła życzenie, aby akcja wydawnicza w podobny sposób mogła być rozwijana i w innych organizacjach i zrzeszeniach zawodowych.

4. Instytut Naukowy i Rzemieślniczy (Warszawa, ul. Chmielna 52) oddaje do dyspozycji piszących podręczniki dla szkół zawodowych liczne materiały informacyjne i służy w tym kierunku wszelkimi wskazówkami.

5. Firmy wydawnicze zgłaszają gotowość: rozszerzenia akcji wydawniczej książek szkolnych dla szkół zawodowych oraz ogłoszania konkursów na najlepsze i najbardziej pożądane z tej dziedziny prace.

6. Organizacje nauczycielskie stwierdzają chęć wielu nauczycieli do pisania podręczników dla szkół zawodowych po zapewnieniu im odpowiednich dla tej pracy warunków, a to przedewszystkiem przez udzielanie t.zw. zniżki godzin lekcyjnych.

7. Ministerstwo w planach finansowych uwzględni zasiłki na wydawnictwa niezbędnych podręczników dla szkół zawodowych, których wydanie będzie zbyt kosztowne i deficytowe.

Wydawnictwa.

Rozporządzenie wykonawcze do Ordynacji Podatkowej.

Rok przeszło oczekiwały zainteresowane sfery na ogłoszenie w Dzienniku Ustaw, nowego tekstu rozporządzenia wykonawczego do jednolitego tekstu Ordynacji Podatkowej z dnia 14 lutego 1936 r.

Dopiero w Dzienniku Ustaw z dnia 7 maja br. został ogłoszony nowy tekst rozporządzenia wykonawczego. Tekst ten znacznie się różni od poprzedniego tekstu rozporządzenia wykonawczego. Księgarnia Wł. Wilak w Poznaniu wydała w formie broszury tekst Ordynacji Podatkowej łącznie z nowym rozporządzeniem wykonawczym. Zaznaczyć należy, że odpowiednie §§ rozporządzenia wykonawczego umieszczone zostały zaraz za odpowiednimi artykułami Ordynacji. Na specjalną uwagę zasługują obszernie i szczegółowo opracowane skorowidze — alfabetyczny i rzeczowy. Niska cena książki (1,60 zł) przyczyni się z pewnością do rozpowszechnienia jej wśród szerokich sfer urzędników skarbowych i podatników.

Pomorze czy Toruń? O siedzibie władz wojewódzkich rozstrzygnąć musi interes całego Pomorza. Nakładem Komitetu Obywatelskiego m. Bydgoszczy.

Janusz Ignaszewski. Polski rynek żelaza w roku 1936. Katowice 1937.

Skorowidz Firm Polskich

Nakładem Związku Obrony Przemysłu Polskiego ukazało się drugie wydanie SKOROWIDZA FIRM POLSKICH. Ładnie wydana broszura zawiera na 80 stronach tekstu wyjątkowo bogaty spis przedsiębiorstw polskich zgrupowanych w ok. 250 branżach.

Zarówno obszerność spisu, jak i przejrzysty jego układ, stanowią o tym, że Skorowidz jest bardzo dobrym wydawnictwem orientacyjnym i propagandowym.

Eugenjusz Czechowicz. POLSKI EKSPORT HUTNICZY W R. 1936. Katowice 1937.

Ze serii poważniejszych broszur propagandowych przemysłu hutniczego, ukazała się ostatnio praca p. Czechowicza. Podobnie jak poprzednie odbitki z „Hutnika" posiada to opracowanie szerokie podstawy źródłowe, zawarte w licznych tabelach statystycznych. Można mieć pewne zastrzeżenia, czy autor, mimo nie zaprzeczonej wartości opracowania, wprowadził do oceny sytuacji wszystkie istotne momenty. Wszelkie zmiany w tym względzie odbiłyby się też na treści wniosków, sformułowanych w zakończeniu pracy p. Czechowicza.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.